

HOL MARAD A REHABILITÁCIÓ?

Az „új időszámítás” azzal kezdődött, hogy népfelkelésnek, forradalomnak nevezhettük az 1956-os eseményeket... Az akkor közszereplést vállaló személyek egyéni sorsán nagyot fordított a „néhány napos szabadság”. Máig sincsenek pontos adatok arról, kiket ért retorzió, hányan szenvedtek hátrányt az akkori aktivitásért.

„A politikai perek vádlottjainak többségét már közvetlenül a novemberi fordulat után letartóztatták – közli *Bárány Ferenc* kéziratban olvasható tanulmányában. – A szegedi városi rendőrkapitányság 1957 májusáig 209 személyt vett őrizetbe és indított ellene eljárást politikai bűncselekmény miatt. A megyei bíróságon 1957 és 1962 között 690 személyt ítélték el politikainak minősíthető bűncselekmény miatt... A kiemelkedő jelentőségűnek tartott ügyeket a Csongrád Megyei Bíróság népbíróági tanácsa tárgyalta, amely hét perben 38 személyt ellen hozott – a vér nélkül zajló szegedi eseményekhez képest szigorú – ítéletet. A perek közel kilenc százalékát 1957-58-ban folytatták le. A perbefogottak és az elítéltek pontos számát megállapítani lehetetlen.

A november 4-e utáni politikainak nyilvánítható bűncselekmények esetében is nagyon szigorú ítéleteket hoztak. Tiltott határátlépés kísérletéért 2-8 hónap börtönt, izgatásért 2-5 évet, fegyverrejtegetésért 6-8 évet szabtak ki büntetésül a Csongrádi Megyei Bíróságon. A megtorláshoz, a politikai megfélemlítéshez tartozott a közbiztonsági őrizetbe vétel és az internálás intézménye. A Csongrád Megyei Ügyészség 303 személy közbiztonsági őrizetét hagyta jóvá. Közülük 1957. május közepéig 75 személyt internáltak.”

A népfelkelés idején tanúsított magatartása és kijelentései miatt több száz munkást, értelmiségit bocsátottak el munkahelyéről.

A Művelődési Minisztérium 1957. április 19-én kelt utasításai alapján politikai indíttatású fegyelmi eljárásokat folytattak a felsőoktatási intézményekben. A szegedi orvostudományi egyetemen tíz oktatót, 18 hallgatót és négy alkalmazottat állítottak fegyelmi

bizottság elé. A megtorlástól félve 18 oktató, mintegy húsz hallgató és 11 egyetemi alkalmazott távozott külföldre. A Szegedi Állami Pedagógiai Főiskolán 12 főiskolai oktatót, öt nappali tagozatos, 13 levelező tagozatos főiskolai hallgatót vontak felelősségre. Politikai okok miatt vált meg az egyetemről, illetve szenvedett hátrányt az '50-es '60-as években a tudományegyetem 38 oktatója és 82 egyetemi hallgatója.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, illetve a József Attila Tudományegyetem Tanácsa 1989 végén elhatárolta magát a fentebb ismertetett döntésektől, erkölcsileg rehabilitálta az érintetteket. De ki rehabilitálja a névteleneket?

Délmagyarország, 1990. október 21.

AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC VESZTESÉGLISTÁJA

A harcok alatt életét veszttette: 2600 ember, főleg fiatalok.
Megsebesült és kórházakban nyilvántartásba véve: 20.000 ember.

/A könnyebben sebesültek és a megtorlástól való félelemből más „betegséggel” a kórházakban kezeltokről nincs adat.

A forradalom leverése után kivégezve: 500 forradalmár, főleg a fegyveres harcok résztvevői.

Internálva: 16.000 fő, elsősorban a „Munkástanácsok” a „Forradalmi és Nemzeti Bizottságok” tagjai.

Bebörtönözve: 1 évtől-életfogytiglanig 20.000 fő.

Az 1963-as amnesztia után nagyrészüik szabadult, de több mint 700 forradalmárt, különböző jogcímmel visszatartottak.

Voltak olyanok, akik a 15 éves büntetésüket az utolsó napig leülték.

Az országból elmenekült: 20.000 ember.

Ez is veszteség volt, nagyobb mint a mohácsi vész és a Don-kanyar együttvéve.⁶⁴

⁶⁴ Megjelent: 1956 – ami a történelemkönyvből kimaradt – a forradalom igaz története, 56-os magyarok világtanácsa 1999, Budapest 2. p.